

Düşler Uykuya Dalarken

— seçkingündüz · 05 Şubat 2012

DÜŞLER UYKUYA DALARKEN

" Uyumadın biliyorum ," dedi , "sıkma öyle kirpiklerini alnın kırış kırış." Az önce kalkmıştı , yine kanepenin ayakucuna ilişti. Soluk mavi yorgan soğumamıştı. "Baştan anlatayım ama bu kez biter bitmez uyu , oldu mu ! Öteye git. İstersen yan yat. Sirt üstü uyuyamıyorsun." Oğlu yana kayıp yer açınca her akşamki tonlamasıyla masala başladı : "Bir gün bizim alık , çıkmış avlamaya balık." Genizden gelen sesi gizemliydi , "Atlamış bir sandala , düşlere dala dala... Atmış oltayı suya , işin şaşılacak yanı bu ya ! Unutmuş almaya yem , solucan . Kimde tasa , kimde üzülecek can—"

" Baba ," diye usulca sözünü kesti ; "Büyüdüm." Yorganı çenesine çekti , "Masalsız da uyurum. Yorulmasan?" Yorganı azıcık daha çekse gözleri örtülecekti. "Öksürüyorsun. Alık Balıkçı'yı kesip kesip öksürüyorsun. Üstelik yarın erkenden açılacağız." Gülümsedi , "Ben kendim uyurum." Yutkundu , "Yani sen... sen istersen..."

" Doğru ," diye gülümsedi , " büyüdün. Delikanlısın ." Göz kırptı , "Uyur gibi yapıp beni kandıracak denli... Seni oyunbaz seni." Omzunu sıvazlarken şaka yollu sordu: "Yoksa gözün benim sarı karyolada mı?" Okşamak için eğildi. "Ayacıkların kanepenin yarısına zor erişiyor." Elini yorganın altına sokup cılız bacakları çimdikledi. " Unutturma da kazağı hafta sonu değiştirelim. Önümüzdeki yıl bile giyemezsin." Güldü , " Ben de amma bolunu almışım , ha!.."

" Değiştirelim ," derken coşkusu dışa vurmuştu. İki eliyle babasının bileğine yapışıp mızırdandı ; " Ama yine mavi olsun. Bulamazsak geri vermeyelim. İçime bir kazak giyer ona sığarım." Doğruldu , " Değiştirmeye gidelim ama. Oldu de , oldu de ! Salıncaklara da binerim ."

" Oldu ," dedi . " Artık uyusak? Işığı söndürüp perdeyi açayım , hıı? Fenere baka baka... Dalgalara kulak verirken çabuk uyursun."

" Söndürmeyelim. Sen başla , ben uyurum. Söz. Solucanda kalmıştık. Haydi ," dedi , demesiyle öbür yana döndü.

"Ahh..." diye başını sallayarak gülümsedi. "Kaçınıcı söz. Son günlerde de bunu çıkardın. Hoşuna mı gidiyor? Baştan almazsam anlatamayacağımı biliyorsun." Gözlerini yumdu. İçinden söylemeye çalışırken kulak kabartan oğlu babasının tekdüze fısıltısını duyabiliyordu. Kaldığı yere yaklaşınca boğazını temizleyerek sesini yükseltti : "Unutmuş almaya yem , solucan. Kimde tasa , kimde üzülecek can! Yine yakalarım sanmış , buna yalnız kendi kanmış. Çıplak iğneyi görünce balıklar , durur mu hiç o an

kaçmışlar. Bizimki yine de yakalamayı sayıklar... Bir atmış olmamış , demiş balık kalmamış. Asılmış küreklere , denemiş şansını yine." Kulağı oğlundaydı : 'Yorganın altında o da fısıldıyor mu? Evet ; boğuk boğuk.' Duygulanmıştı ; " Çokmuş cefası , yokmuş sefası." Ağır ağır kalktı, " Kayık kirası baş belası." Gaz lambasını yakarken de susmadı , " Söz de vermiş hani , pazardan mı alacak yani! Birden ağırlaşmış olta , ışığı söndürdü , " takmış mantarı koluna , çekmiş oltayı boyuna , balık gelmiş oyuna." Oğlu susmuştu. Gaz lambasını kısarken boşuna kulak verdi. Fısıltıyla ona eşlik eden yoktu. Lambayı iyice kıstı. Yorganı açıp bir süre oturdu. Yüzü asıktı. Uzandı.

Kesintisiz anlatırken oluyordu da ara verince masalı sürdürüyordu. Nedenini bir bilse... O engeli alt etse... Yenmeye kararlı... Kendini istekle zorlasa. Belki bu kez? Denemeli. Neden olmasın? Mırıldandı: " Yemsiz oltaya gelen balık , sen balıkçıdan da alık. İnsan kollar azıcık kendini. Üzülmem sana , buldun çünkü dengini." Dudakları büzüldü , büzüldü.

'Birkaç sözcük daha vardı , ' diye düşünüyordu. Gözleri yanı başındaki gaz lambasının fitilinde , durulmak bilmeyen yağındaydı. " Uyumalı. Artık uyumalı. Kulaklarım zonklu. Başını sonunu boş verdim. Boş ver be adam , boş ver. Peş peşe söylesem de olmuyor."

Bir ara , "Söndürmeye değmez , " diye söylendi. "Yansa yansa on dakika , bilemedin..."

' Beş dakika olmuş mudur ? Olmuştur , olmuştur.' Yorganı başına çekti.

Her gece yaptığı gibi gözlerini tavana mı dikse ? Yeri hiç değişmeden yandığından beyaz üzerinde giderek koyulaşan , genişleyen is lekesi. Şu an görme bile yerini biliyor. Koyudan açığa... ' Havalarda ısınca kireçlemeli. Duvarları da... Bembeyaz...'

Yorganı dizleriyle ayakucuna iteledi.

' Tik taklar , tik taklar... Dinlememeliyim , ' diye düşündü. 'Ya da kendimi vererek dinlesem? Hayır. Tik taklar oğlana iyi geliyor. Kaç kez denedim , bana mısın demedi. Acımasız vuruşlar... Saatlerce...'

'Ne kolay uyudu , ' diye iç geçirdi. ' Başını yastığa koyar koymaz. Ben de mi yana dönsem? Off... Yağ bitse bile tik taklar bitmeyecek. Kurmasaydım! Oysa beşte çalmalı.' Duvara döndü. Azalacağını sandığı o tekdüze ses sanki daha da güçlendi! Elini yastığın altına soktu.

Kulağı oğlunun soluk alışındaydı : ' Düzensiz...! Dinledikçe uykusu kaçıyor.

'Deniz dinginleşmiş olmalı , çırpıntıları duyulmuyor.' Kalkıp bakacaktı ; önce denize , sonra oğluna. Caydı. Yatağın içine sızan metalik vuruşların yankılanması yok mu!

İkisi de yorganın altında bir süre daha dönüp durdu :

'Kiralık tekneyle olmuyor. Azıcık daha biriktirsem. O da fiyatı kırsa , direnmeseydi. Kaç ay sonra alırım? Beş?.. Altı?..'

'Geri vereceğimiz güne dek giysem ya? Neden olmasın! Öperken izin ister , sorarım. Bakarsın , değiştirmeye yarın gideriz. Yolda giyerim. Bol ama masmavi. Belki de geri almazlar. Yaşasın! Salıncaklara binerken de giyerim , dönüşte de giyerim. Yemekte çıkartmam . Yatana dek... Yoo... Kızmazsa onla yatarım.'

'Feneri boyamadılar gitti. Kaçınıcı söyleyişim. Artık yazmalı. Yeter! Bu ne vurdumduymazlık! En yetkilisi kim ki? Panayırdan önce postaneye! '

'Her gün panayır kurulsaydı... Beklemekle olmuyor.'

'Boyadan da kaçmam , emekten de ; yeter ki izin versinler feneri kendim boyarım.'

'Onca salıncak , onca oyuncak hop diye kaldırılır mı!'

'Deli misin be adam , sana onu boyatmazlar.'

' Kurması zor , kaldırması kolay. Gel de anlat. Bir gün için kaç gün çalışıyorlar !'

'Satmaya yanaşmazsa?.. Daha küçük , daha kıvrak bir kayık... Öz be öz benim olduktan sonra... Bunu yıkamak bile istemiyorum. İçimden gelmiyor ; ne yapayım , gelmiyor işte! Kayık dediğin kendinin olmalı.'

' Babam iki gün , diyor ; daha önce de bir gün , demişti. Salıncakçıya sordum , on beş gün , dedi. İyi bilen birine sormalı: Panayır kaç gün sürüyor? Hiç bir gün için onca—Dünyada inanmam! İki güne de inanmam , bana ne! Ben olsam onları hiç kaldırmam.'

'Giderken gaz tenekesini götürmeli . Boşunu vermezsek dolusu bayağı pahalı !'

'Yolları upuzun. Yürü yürü bitmiyor. Geniş... Karşıdan karşıya geçmek için bekleniyor. Koş koş ancak geçiliyor ; ne güzel... Şemsiyeli kaldırımlar , kaldırımda çingiraklı dondurmacılar... Pencereleleri perdeli evler. Her biri kat kat... Say deseler saymamam.'

'Saatin tik takları... Yürek çarpıntısı gibi... Yaşam belirtisi... Oğlanın soluğu... Bozulmayan dizem... Bire bir uyum... Lambanın alevi... Anlaşılan , gazyağı bitmeden uyuyamayacağım. Dengeleri alt üst edecek beklenen son. Şişedeki birkaç parmak... '

'Her yer insan. Herkes orada. Biz gün batmadan dönüyoruz , onlar kalıyor. Biz ayrıldıktan sonra da gelenler oluyordur. Hiç olmazsa ışıklar yandıktan sonra dönsek. Gün ışıyana dek söndürmüyorlardır. Bilirim söndürmezler. Gözlerimi daha da sıksam görebilir miyim? Yol , otomobil oluyor da ; ışıklar... Oyuncakları görebiliyorum ama ; ışıkları... Ah sizi , her birinizi öyle seviyorum ki... Renk renk yanışınızı özlüyorum. Neden bir tek sizi tamı tamına göremiyorum ; canlanın!'

'Tik tak... Tik tak... Kurdun katlan! Seslerin üşüştüğü düşlere , düşüncelere... Uyumalıyım ! Bu gece her gecekinden erken.'

'Dönme dolabı kaldırmayın , desem ? Çocuğum , dinlemezler. Olsun!.. Deneyeceğim. Babamdan gizli mi desem , yanındayken mi ? Buldum ; herkesin içinde...'

'Tik... Tak... Tik... Tak... Sen mi yüreğime öykünüyorsun , yüreğim mi sana?..'

'Atlıkarıncayı da kaldırmayın . Ne olur , o da kalsın. İkisinden birini seç derlerse? Derlerse? Zor... Tamam ; dönme dolap. Kesin , dönme dolap!'

'Lambanın yağı...tükenmeden...ne yapıp yapıp...dalmalı. Uyumalıyım. '

'Gözlerim yoruldu. Hepsi oluyor da bir! ışıklar... Bu gece dünden de zor. Nedense en zoru ışıklar. Göremiyorum , göremiyorum. Lamba sönünce daha da kararacak , off ! Uyumak çok daha zorlaşacak. Söndü mü , bilirim uyunmaz. Gaz yağı bitmeden...'

'Oğlanı tıraş ettirmeli. Benim kesmemi beğenmez oldu. O berberdeyken ben de...'

'İşte dönme dolap. Tam karşımda. Sakın yine yitme. Yan yatsam daha da belirginleşir belki ? Şu an da evler... Her yanı camdan , ışıl ışıl... Peki ya korna sesleri neden duyulmuyor! Çalışıyorlardır da ben duyamıyorum . Satıcılar bağırırsanız. Ne güzeldiniz renkler. Ne güzeldiniz sesler. Sözleşmişçesine , ne oldunuz böyle hep birden? Bağırın duyamıyorum , yanın göremiyorum.'

' Kaç kış geçti , boyamadılar işte. İkisi de beyaz olacaktı. Fenerle kayık bir örnek. Artık iş günlü , sayılı yazıda. Üstelik götürüp elden vermeli. Sonra da bir ara...'

' Kalalım , diye yalvarsam. Ne olursun , bir gece kalalım. Döneceğiz , der. Ben de tuttururum. Ayaklarımı yere vura vura. Bir gececik... Üsteleme , der. Kızar... Korkarım , söyleyemem . Dövmez de , olsun yine söyleyemem. Oysa önümüzdeki yaz ?.. Gelecek yaz !... Oooo!... Öbür öbür gelecek yaz... Yalvarmayacağım! Çoktan büyümüş olacağım. Tek çıkar yol büyümek. Boynuna dolanıp ağlamayacağım. Gözlerinin içine baka baka ; kalalım , diyeceğim , bu gece kentte kalalım. Yataktan kalkar kalkmaz. panayır!.. Gününü iyi bellemeliyim . Olur mu olur , kaçırırım. Ama her şeyden önce çabucak büyümeliyim , gerisi kolay !'

'Öz be öz olmayınca olmuyor. Kanım kaynamalı. Benimsemeliyim. Bunu ; değil boyamak , yıkamak bile... Yeni bir kayık... Öz be öz... İlk iş : boya!.. Beyaza... '

' Öksürdü! Demincekkinı önemsememiştim ama řu an tam ışıkları görüyordum , söndüler ; ah baba , gördün mü ne yaptın !'

' Zembeređini değiştirmişmiş , dakikmiş! Çaldırsana be adam! Kaçınıcı gelişim! Gün verirse bu kez bırakmam. Dil döküp satmasını biliyorsun. Yapacaksan bugün yap. Ben oyalanır , gelirim. Yine de yapmadıysan!..'

' Yine öksürdü! Kırmızı tenteli dönme dolap... Çarpışan otolar... Hepsi söndü işte. '

' Çalmayan saati ben ne yapayım! Ucuz da deđildi. Onaramayacaksa yenisini versin.'

'Giyilmiř bu kazak , de. Geri alma amca.'

'Oyalanıp geleceğim. Döndüğümde bitmiş olsun. Ya da yerine..'

'Her yıl panayır... Önümüzdeki yıl yine geleceğiz , amca. Biz her yıl geleceğiz.'

'Saatçiden sonra..'

'Kime inanayım? Salıncakçıya mı , babama mı?'

'Gitmiřken ben de..'

'Panayır kaç gün sürüyor , ne olur birisi dođrusunu söylesin?'

'O sallanırken... Atlıkarcıcadayken... Oyalanadursun. Ben doğruca..'

' Sönmeseydiniz... Çok güzeldiniz..'

'Geçen yılki gibi... Panayırdayken... Yarım saatliğine de olsa..'

'Her yıl gelip sizi gözlerimle göreceğim. Kulaklarımla duyacağım. Size dokunacağım. Doyasıya bineceğim.'

'Gitmiřken bir ara..'

'Biz her yıl..'

'.....'

'.....'

Gaz lambası kendiliğinden söndü. İki de uykuya dalmıştı.

Düşler Uykuya Dalarken / Seçkin Gündüz